

M.A. (SANSKRIT) Semester - 4 (CBCS) Examination

April/May-2023 (OLD COURSE)

DHARMASASTRA: APASTAMBADHARMASUTRA AND PARASARASAMRITI(ELECTIVE-6)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે કારિકા સમજાવો. (૧૪)
- (૧) ચત્વારો વર્ણો બ્રાહ્મણક્ષત્રિયવૈશ્યશૂદ્રાઃ ।
 - (૨) યથા બ્રહ્મચારિણો વૃત્તમ્ । માલ્યા લિપ્તમુખ
ઉપલિપ્તકેશરમશ્વરક્તોઽભ્યક્તોવેષ્ટિયુપવેષ્ટિતી ।
 - (૩) સર્વવિદ્યાનામપ્યુપનિષદામુપાકૃત્યાનધ્યયનં તદહઃ ।
 - (૪) યોઽતિથીનામગ્નિઃ સ આહવનીયો યઃ કુટુમ્બે
સ ગાર્હપત્યો યસ્મિન્પચ્યતે સોઽન્વાહાર્યપચનઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે સૂત્રો સમજાવો. (૧૪)
- (૧) ન કશ્ચિદ્ વેદકર્તા ચ વેદસ્મર્તા ચતુર્મુખઃ ।
તથૈવ ધર્માન્સ્મરતિ મનુઃ કલ્પાન્તરેઽન્તરે ॥
 - (૨) સ ચૌરઃ સ ચ પાપિષ્ઠો બ્રહ્મઘ્નં તં વિનિર્દિશેત્ ।
રાજે દત્વા તુ ષડ્ભાગં દેવાનાં ચૈકવિંશતિમ્ ॥
 - (૩) જિતેન લભ્યતે લક્ષ્મીર્મૃતેનાપિ સુરાઙ્ગના ।
ક્ષણધ્વંસિનિ કાયેઽસ્મિન્ કા ચિન્તા મરણે રણે ॥
 - (૪) ગાયત્રીં ચ જપેન્નિત્યં દદ્યાદ્ ગોમિથુનદ્વયમ્ ।
વિપ્રાય દક્ષિણાં દદ્યાદ્ચુદ્ધિમાપ્રોત્યસંશયમ્ ॥
- પ્રશ્ન-૩ આપસ્તબ ધર્મસૂત્ર અનુસાર આચાર વ્યવહાર સમજાવો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ આપસ્તબ ધર્મસૂત્ર અનુસાર દંડવિધાનની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ પરાશર સ્મૃતિના બીજા અધ્યાયના વિષયવસ્તુ પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ સ્મૃતિ સાહિત્યનો ઉદભવ સ્વરૂપ અને વિકાસ વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો (૧૪)
1. આપસ્તબ ધર્મસૂત્ર અનુસાર નિષિદ્ધ કર્મ
 2. આપસ્તબ ધર્મસૂત્ર અનુસાર રાજધર્મ
 3. ધર્મસૂત્ર ગ્રંથોની રચના શૈલી
 4. પરાસર સ્મૃતિમાં વર્ણવેલ " આચારકાંડ" વિષયની સમીક્ષા કરો
